

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
att. Susanne Beck Petersen
Holbergsgade 6
1057 København K

Bidrag til besvarelse af spørgsmål SUU 207

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har ved e-mail af 20. december 2012 til Region Sjælland anmodet om bidrag til besvarelse af spørgsmål SUU 207 fra Folketingets Sundhedsudvalg.

Psykiatrien Region Sjælland kan med henblik på besvarelse af det stillede spørgsmål oplyse som anført nedenfor, bl.a. efter forelæggelse af spørgsmålet for afdelingsledelsen for Retspsykiatrisk afdeling.

Patienter på Sikringsafdelingen i Nykøbing Sjælland må på grund af deres svære sygdom ofte opholde sig i afdelingen i længere tid. Dette stiller ikke kun særlige krav til en lang række forhold vedrørende behandling, pleje, aktivering m.v., men også til den kost, der tilbydes patienterne.

Der har de senere år generelt været sat større og større fokus på den mad, der serveres for patienterne på de danske sygehusafdelinger. Baggrunden herfor er bl.a. en større erkendelse af og indsigt i sammenhængen mellem på den ene side optimal behandling og pleje, og på den anden side en hensigtsmæssig og tilpasset kost, og fra sygehusenes side forsøger man derfor også at motivere patienterne til en sund kostindtagelse.

Afdelingsledelsen for Retspsykiatrisk afdeling vil gerne være med til at sikre, at patienterne på Sikringsafdelingen samt de øvrige enheder inden for afdelingsledelsens område får en sund og ernæringsrigtig kost. Der er således formuleret en kostpolitik for bl.a. Sikringsafdelingen, der dels skal medvirke til at give patienterne en sund, daglig kost, dels give en ramme for at patienterne efter konkret vurdering kan tilbydes andre fødevarer og desuden selv få mulighed for at foretage indkøb ud over den mad, der tilbydes fra køkkenet.

Den daglige patientkost til patienterne på Sikringsafdelingen modtages fra sygehuskøkkenet i Holbæk, som arbejder efter principper, der skal medvirke til at give patienterne en ernæringsrigtig kost, hvor der også tages hensyn til patienternes særlige behov. Det er således generelt ledelsens holdning, at kostkonceptet for Sikringsafdelingen samlet set

Dato: 16. januar 2013

Sagsnummer: 122620
Initialer: jjo

Psykiatrihuset

Nørregade 54 F
4100 Ringsted

Tlf.: 5467 2400

E-mail:
psykiatrien@regionsjaelland.dk
Afd.fax: 5467 2450

Direkte tlf.: 5467 2408

E-mail: jjo@regionsjaelland.dk

www.regionsjaelland.dk

skal give mulighed for individuelle tilpasninger og justeringer, så det kan målrettes enkeltpatienters eventuelle særlige behov.

I det omfang den leverede sygehuskost ikke dækker behovet hos den enkelte patient på Sikringsafdelingen, kan der således f.eks. bestilles ekstra mad ud over de fastlagte portioner, herunder også frugt og sunde mellemmåltider.

Patienterne har herudover mulighed for at bestille ekstra indkøb af mad og kolonialvarer udefra. Patienterne kan således hver uge indkøbe bl.a. light-sodavand, slik, kager, is, tørret frugt eller nødder, og derudover frisk frugt. Derudover bliver der ved højtider, fødselsdage og lignende købt ekstra ind, og patienterne kan selv vælge en fødselsdagsmiddag. Patienterne kan desuden én gang om ugen bestille grillmad eller pizza, og om sommeren er der mulighed for at holde grillaftener.

Det er dog et grundlæggende element i Sikringsafdelingens kostpolitik, at patienternes indkøb ikke bør udgøre en sundhedsrisiko for den enkelte.

En stor del af patienterne på Sikringsafdelingen er i behandling med antipsykotisk medicin, og særligt nyere antipsykotiske præparater har som bivirkning, at de kan være medvirkende til udvikling af metabolisk syndrom, som bl.a. kan være kendetegnet ved fedme/overvægt, forhøjet blodtryk og kolesterolforstyrrelse.

På Sikringsafdelingen er et BMI højere end 30 (fedmegrad 1) derfor også en indikator, der udløser motiverende samtaler med henblik på at støtte patienten i at forebygge vægtøgning og om muligt initiere et mindre vægttab. Ved samtalerne gives der også tilbud om fysisk aktivitet. Der er i øvrigt uændret stor opmærksomhed omkring hjertelidelser og forhøjet kolesterol.

På ét af afdelingens tre afsnit har det vist sig nødvendigt at lægge begrænsninger på patienternes indkøb af grillmad, således at den enkelte patient ikke kan indkøbe grillmad ugentligt, hvis den pågældendes BMI bliver højere end 30. Årsagen til denne begrænsning er, at flere patienter i afsnittet er markant overvægtige, og én har svært regulerbar diabetes. Det viser sig, at tiltaget har medvirket til at komme vedvarende vægtstigning til livs hos disse patienter. Det skal for god ordens skyld tilføjes, at når patienterne på dette afsnit får besøg, kan de pårørende - uanset eventuelle kostbegrænsninger i forhold til patienten - medbringe mad, som de spiser sammen med patienten. Der er som regel tale om grillmad.

- ./ Der vedlægges kopi af kostpolitik for Sikringsafdelingen, samt kopi af praktiske retningslinier for overholdelse af kostpolitikken.

Det kan således sammenfattes, at det som led i indsatsen for sundere og tilpassede kostvaner for patienterne på Sikringsafdelingen har været hensigten, at patienternes forbrug af nærings- og nydelsesmidler med højt sukker- og fedtindhold skulle svare til en gennemsnitsdanskers forbrug, uden at denne størrelse er entydig. Det har som følge heraf også været nødvendigt at foretage de nævnte begrænsninger i patienternes indkøb af nærings- og nydelsesmidler med højt fedt- og/eller sukkerindhold.

Med venlig hilsen

Søren Bredkjær
Vicedirektør

Se dokumentnummer 277885/3.20.10.00.10, version 2

Praktiske retningslinjer for overholdelse af kostpolitik på Sikringsafdelingen.

Patienterne skal støttes i at spise måltiderne fra "Det sunde køkken", samt støttes i at træffe sunde valg i forhold til mad og mellemmåltider. Ved eventuelle indkøb herudover anvendes følgende retningslinier:

Frugt og bagværk i stedet for slik.

- Patienterne kan kun købe slik til eget forbrug
- Slik spises på egen stue
- Der må ikke ligge slikposer i dagligstuen
- Ønsker en patient eller afsnittet at give noget til et hyggearrangement, skal det være sundt, f.eks. fedtfattigt bagværk eller frugt.

Ugentlig grillmad.

- Hver patient kan én gang om ugen bestille grillmad svarende til en normal portion, det vil sige en hovedret og evt. noget tilbehør. Der kan ikke bestilles ekstra sodavand til grillmaden.

Madlavning i afdelingen.

- Patienter og personale kan sammen lave et sundt måltid til **alle patienter i afsnittet** en gang imellem, eller holde en grillaften. Dette sker efter aftale med gruppelederen, så maden fra køkkenet kan afbestilles – minimum 3 dage før.

Hvis patienterne ønsker at give et måltid mad

- Hvis patienter ønsker at give et måltid mad, skal det gives som **erstatning** for et af de måltider som køkkenet normalt tilbereder for os, det vil sige ingen pølser eller pizzaer til aftenkaffen.
- Patienterne har mulighed for på skift at give et måltid mad en gang hver måned, så der i alt bliver givet mad 12 gange på 1 år.
- I forbindelse med specielle mærkedage, f.eks. fødselsdag eller afrejse, kan der dispenseres fra disse regler efter aftale med afsnitsledelsen.
- Gruppelederen skal altid inddrages mindst 3 dage før, så vi kan nå at afbestille maden fra køkkenet.

Med henvisning til kostpolitikken og på baggrund af den øgede tilbøjelighed til sukkersyge og hjertekarsygdomme hos mennesker med en sindslidelse, vil der i henhold til gældende landsdækkende retningslinier blive foretaget jævnlige undersøgelser af den legemlige tilstand hos patienterne for at mindske risikoen for fysisk sygdom.

Såfremt en patient, ud fra undersøgelser (herunder blodprøver og/eller overvægt), vurderes at være i risiko for legemlig sygdom, vil overlægen på behandlingskonference drøfte og vurdere nødvendigheden af at iværksætte motivation af patienten for en sund livsstil, samt eventuel tilpasning af indkøb ud over det daglige kosttilbud.

Se dokumentnummer 277885/3.20.10.00.10, version 2

Kostpolitik for Sikringsafdelingen.

Sikringsafdelingen har ansvaret for at patienterne får tilbudt en ernæringsrigtig kost mens de er indlagt. Vi har derfor fastlagt en politik, hvor vi tager udgangspunktet i, at:

- Patienterne på Sikringsafdelingen er som hovedregel, pga. deres svære psykotiske lidelse, i behandling med antipsykotisk medicin. Særligt nyere antipsykotiske præparater (2. generationspræparater, dog især Zyprexa og Leponex), har som bivirkning, at de kan være medvirkende til udvikling af metabolisk syndrom. Skizofreni i sig selv uanset behandling er også relateret til metabolisk syndrom.
- Patienterne på Sikringen hører til Danmarks mest syge skizofrene. Tænkning, følelsesliv og handlingsmønster er i høj grad præget af deres psykotiske tilstand og de har ikke overskud til, selv efter tydelig motivation, at forholde sig til vigtigheden af sund og varieret kost.
- Sikringen søger at fremme patienternes sunde kostvaner og øge deres aktivitetsniveau ved at få dem til at medvirke i idrætsmæssige aktiviteter, for på denne måde at forebygge forekomst af metabolisk syndrom.

Det er vores hensigt, at patienterne på Sikringen ikke udvikler diabetes eller hjertekarsygdomme, relateret til metabolisk syndrom, hvilket der ellers er en øget risiko for.

Det kan derfor i visse situationer vise sig nødvendigt at foretage begrænsninger i patienternes indkøb af nærings- og nydelsesmidler med højt fedt- og sukkerindhold.

Afdelingsledelsen